

Uitbreiding Van Blanckendaell Park, Tuitjenhorn

Onderbouwing nut en noodzaak van uitbreiding buiten Bestaand Be-
bouwd Gebied

Definitief

Gemeente Schagen

Grontmij Nederland B.V.
Alkmaar, 22 februari 2013

Verantwoording

Titel : Uitbreiding Van Blanckendaell Park, Tuitjenhorn

Subtitel : Onderbouwing nut en noodzaak van uitbreiding buiten Bestaand Bebouwd Gebied

Projectnummer : 298829

Referentienummer : RD

Revisie : 03

Datum : 22 februari 2013

Auteur(s) : ing. R.W. Dekker en ing. S. Top

E-mail adres : ronald.dekker@grontmij.nl

Gecontroleerd door : ir. J. de Pijper

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : ing. R. Jongenburger

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Grontmij Nederland B.V.
Robijnstraat 11
1812 RB Alkmaar
Postbus 214
1800 AE Alkmaar
T +31 72 547 57 57
F +31 72 850 26 57
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Ligging plangebied.....	4
1.3	Leeswijzer	4
2	Het project.....	6
2.1	Huidige situatie	6
2.2	Motivatatie uitbreiding	7
2.2.1	Meer ruimtecreatie voor de dieren	7
2.2.2	Scheiding exotische dieren en landbouwhuisdieren.....	7
2.2.3	Behoud van bezoekers en verlenging verblijfstijd	7
2.3	Motivatatie oppervlak	8
2.4	Motivatatie locatie	8
2.4.1	Mogelijkheden binnen Bestaand Bebouwd Gebied	8
2.4.2	Koppeling huidig park en uitbreiding.....	8
2.4.3	Motivatatie uitbreiding ten zuiden van het huidige park.....	9
2.4.4	Keuze locatie in relatie tot milieuzonering	9
2.5	Inrichting en beeldkwaliteit.....	9
2.5.1	Inrichting.....	9
2.5.2	Beeldkwaliteit	10
2.6	Groen en water	10
2.7	Ruimtelijke effecten.....	10
3	Beleid	13
3.1	Inleiding.....	13
3.2	Rijksbeleid en Europese richtlijnen	13
3.2.1	Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte	13
3.2.2	Europese Kaderrichtlijn Water	13
3.2.3	Nota "Anders omgaan met water, Waterbeleid in de 21 ^e eeuw"	14
3.2.4	Nationaal Waterplan	14
3.2.5	Vierde Nota Waterhuishouding	14
3.3	Provinciaal beleid	15
3.3.1	Structuurvisie Noord-Holland 2040.....	15
3.3.2	Nota PNH Agenda Recreatie en Toerisme 2008-2011	16
3.4	Gemeentelijk beleid	16
3.4.1	Structuurvisie Harenkarspel.....	16
3.5	Conclusie	17
4	Vraag en aanbod	18
4.1	Inleiding.....	18
4.2	Dierentuinen in Nederland	18
4.3	Dagrecreatie in Nederland.....	20
4.4	Nut voorgenomen uitbreiding.....	22
5	Conclusie	24
5.1	Bevindingen op hoofdlijnen.....	24

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Stichting “Van Blanckendaell Park” heeft het voornemen om het huidige dierenpark te Tuitjenhorn in zuidelijke richting uit te breiden. Met de voorgenomen ontwikkeling wil men tegemoet komen aan de wens en noodzaak om meer ruimte voor de dieren te creëren, bezoekersaantallen te behouden en de verblijftijd te verlengen.

Op grond van artikel 14, lid 1 van de provinciale ruimtelijke verordening voorziet een bestemmingsplan niet in nieuwe verstedelijking of uitbreiding van bestaande verstedelijking in het landelijk gebied. Uit de toelichting van artikel 14 is op te maken dat ook de aanleg van voorzieningen als recreatieterreinen beoordeeld worden als stedelijke ontwikkeling.

Artikel 14 van de PRVS geeft aan dat bij ‘overige vormen van verstedelijking’ buiten BBG de noodzaak moet zijn aangetoond en is aangetoond dat de beoogde verstedelijking niet binnen BBG kan worden gerealiseerd. Dit document voorziet hierin. Tevens wordt in artikel 14 van de PRVS als voorwaarde gesteld dat moet worden voldaan aan de ruimtelijke kwaliteitseis. In de, in het vorige hoofdstuk genoemde, rapportage ‘Uitbreiding Van Blanckendaell Park – Voorstel inpassing en ruimtelijke kwaliteit’ wordt hier nader op ingegaan.

1.2 Ligging plangebied

Het Van Blanckendaell Park ligt tussen de Veilingweg en Bogtmanweg aan de westzijde van de kern Tuitjenhorn (zie figuur 1.1 en 1.2 op de volgende bladzijde). De voorgenomen uitbreiding is voorzien op de gronden gelegen aan de Delftweg, ten zuiden van het huidige park. Deze gronden zijn momenteel in gebruik als akkerland.

1.3 Leeswijzer

In het eerste hoofdstuk is aanleiding en het doel van deze rapportage verwoord. Hoofdstuk twee geeft een beeld van het project waarbij een beschrijving is gegeven van de huidige situatie en van de gewenste ontwikkeling. Hierbij wordt onder andere ingegaan op de nut en noodzaak van de uitbreiding, de keuze van de locatie en de mogelijkheden voor de voorgenomen ontwikkeling binnen BBG. In hoofdstuk drie is ingegaan op het beleidskader en relevante regelgeving. Het vierde hoofdstuk gaat in op de vraag en het aanbod in de markt.

Figuur 1.1: Ligging in Noord-Holland

Figuur 1.2: Situering en plangebied

2 Het project

2.1 Huidige situatie

Het huidige Van Blackendaell Park is in 2007 aangelegd en circa 6 hectare groot. Het park herbergt talloze diersoorten, van exotische vogels tot Hollandse boerderijdieren en van apen tot zebra's. Het park ligt achter de koelhuizen van Blankendaal Coldstores BV.

Het Van Blanckendaell Park heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld tot een karakteristiek dierenpark dat een bijzondere plaats inneemt te midden van de dierentuinen in Nederland. Het park heeft een klassieke uitstraling en een veelzijdig aanbod aan dieren welke van dichtbij kunnen worden bekeken. In het park is tevens een museum gelegen, als ode aan de rijke geschiedenis van het boerenleven in Noord-Holland. Het museum is ingericht door de Historische Vereniging Harenkarspel. Een belangrijk herkenningspunt in en om het park is de authentiek nabouwde zaagmolen welke voorzien is van ophaalbruggen. In figuur 2.1 is een plattegrond van de huidige inrichting weergegeven voorzien van een legenda met diersoorten.

Figuur 2.1: Huidige inrichting Van Blanckendaell Park

Het Van Blanckendaell Park is onderdeel van een ANBI-stichting (Algemeen Nut Beogende Instelling ofwel “goede doelen stichting”). Naast een beperkt aantal professionals leveren tientallen medewerkers en vrijwilligers een actieve bijdrage aan de verzorging en gezondheid van de dieren en het onderhoud van het dierenpark. Vorig jaar heeft het Van Blanckendaell Park de “Zoosite Award” voor mooiste kleine dierentuin van de Benelux in ontvangst genomen.

2.2 Motivatie uitbreiding

Bij het Van Blanckendaell Park bestaat om verschillende redenen een behoefte tot uitbreiding. De instandhouding van het park en het welzijn van de dieren vormen de belangrijkste redenen voor de uitbreiding. Dit zal in de navolgende paragrafen worden toegelicht.

2.2.1 Meer ruimtecreatie voor de dieren

De Richtlijn 1999/22 EG van de Raad van de Europese Unie heeft tot doel om een ruimere leefomgeving voor dieren in dierentuinen te bevorderen. De Richtlijn geeft aan dat het gewenst is dat dieren op een zodanige wijze worden gehuisvest dat er zoveel mogelijk kan worden voldaan aan de biologische behoeften en de behoeften inzake behoud van iedere soort. In het op de Richtlijn gebaseerde Dierentuinenbesluit is onder andere vastgelegd dat de dierentuin ernaar dient te streven dat:

- het soorteigen gedrag van de diersoorten wordt gerespecteerd en zoveel mogelijk in stand wordt gehouden;
- de sociale levenswijze van de dieren in het wild zo veel mogelijk tot uitdrukking komt, rekening houdend met de mogelijkheden van het individuele dier;
- er zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met het soorteigen bewegingsgedrag door het verblijf te voorzien van zoveel mogelijk elementen lijkend op de natuurlijke leefomgeving;
- het soorteigen sociale gedrag door het verblijf bij solitaire huisvesting te voorzien van een voor de diersoort geschikte rust- en schuilplaats en bij groepshuisvesting te voorzien van een rust- en schuilplaats die een dier de mogelijkheid biedt zich af te zonderen van de andere dieren

Uit de Nota van Toelichting op het Dierentuinenbesluit blijkt dat in het belang van de dieren veelal zoveel mogelijk ruimte dient te worden gecreëerd teneinde de natuurlijke habitat zoveel mogelijk waarheidsgetrouw na te bootsen.

Bij het Van Blanckendaell Park staat het welzijn van de dieren hoog in het vaandel en is het streven om het welzijn van de dieren zo goed mogelijk te waarborgen. Voor een verbetering van het welzijn van de huidige diersoorten in het park zou het gewenst zijn om de leefruimte per diersoort uit te breiden. Met de beoogde uitbreiding door middel van een savannelandschap zal aldus de natuurlijke habitat van deze diersoorten beter kunnen worden nagebootst en het welzijn van de dieren kunnen worden verbeterd. In het te creëren savannelandschap ontstaat tevens ruimte voor nieuwe dieren. Deze uitbreiding met nieuwe diersoorten is gewenst, teneinde de continuïteit van het Van Blanckendaell Park zoveel mogelijk te trachten te waarborgen (zie paragraaf 2.2.3).

2.2.2 Scheiding exotische dieren en landbouwhuisdieren

Voor de beleving van de bezoekers en vanwege educatieve doeleinden, wordt er in het park naar gestreefd om de bezoeker de mogelijkheid te bieden de landbouwhuisdieren van dichtbij te ervaren. Een ander belangrijk educatief aspect is de beleving van meer exotische dieren in hun natuurlijke omgeving. Daarmee wordt het boerderijkarakter aan de ene kant gecombineerd met de natuurlijke omgeving aan de andere kant. Met de uitbreiding is het voornemen om deze twee aspecten verder uit te diepen en ruimtelijk van elkaar te onderscheiden. Deze doelstellingen worden momenteel gehinderd door de omvang en de langgerekte vorm van het park.

2.2.3 Behoud van bezoekers en verlenging verblijfstijd

De voorgenomen uitbreiding heeft tot doel om het welzijn van de dieren te verbeteren door een grotere leefomgeving te bieden. Met deze verbetering voor de dieren wordt ook de kwaliteit van het park voor bezoekers vergroot waarmee de continuïteit van het Van Blanckendaell Park

wordt gewaarborgd. Het Van Blanckendaell Park heeft in 2011 ca. 140.000 bezoekers (incl. medewerkers) gehad. In 2012 is het aantal bezoekers fors teruggelopen tot ca. 100.000. Met de uitbreiding van het Van Blanckendaell Park zal de natuurlijke habitat beter kunnen worden nabootst, zal een groter aantal diersoorten kunnen worden gehouden en zal het Van Blanckendaell Park aantrekkelijker worden voor bezoekers. Daarbij zal tevens een aantal bijkomende voorzieningen kunnen worden gerealiseerd, zoals de mogelijkheid tot een rondvaart per boot door de wateren in het park, voldoende speelgelegenheid voor kinderen en voldoende beschutting in het park. De beoogde uitbreiding en voorzieningen hebben tot doel het park kwalitatief te verbeteren (zowel voor de bezoeker als voor de dieren) en de verblijfstijd voor de bezoeker te vergroten. Hiermee zullen naar verwachting de huidige bezoekersaantallen behouden kunnen blijven en kan een verdere terugloop worden voorkomen. Op de lange termijn wordt uitgegaan van een maximale groei van 20% ten opzichte van het aantal bezoekers in 2011.

Met de uitbreiding wordt de kleinschaligheid en de laagdrempeligheid van het park niet verlaten. Het Van Blanckendaell Park blijft een relatief kleine dierentuin met een beperkt aantal diersoorten. Het Van Blanckendaell Park realiseert zich dat het geen volwaardig alternatief is voor de grote dierentuinen in Nederland en het Van Blanckendaell Park beoogt ook niet een dergelijk alternatief te bieden. De opzet en uitgangspunten van het Van Blanckendaell Park blijven gericht op een intiem familiepark met een laagdrempelig karakter.

2.3 Motivatie oppervlak

De uitbreidingsgronden hebben een oppervlakte van circa vijf hectare. Het betreft het gehele perceel aan de zuidzijde van het park, met uitzondering van de te aan te houden buffer tot aan de Bogtmanweg. Van de circa vijf hectare van het plangebied zal circa één hectare als water worden ingericht ten behoeve van watercompensatie en de mogelijkheid voor een rondvaart per boot / waterfiets. Tevens zal circa één hectare als groen worden ingericht ten behoeve van de landschappelijke inpassing en beschuttingsmogelijkheden voor zowel dieren als bezoekers. De resterende 3 hectare zal ruimte bieden aan verschillende van de huidige hoefdieren, apensoorten en nieuwe dieren.

De oppervlakte van de uitbreiding komt enerzijds voort uit de grootte van de beschikbare kavel en anderzijds uit de wens tot het creëren van een savannelandschap van voldoende grootte. De gronden worden ingericht als savannelandschap waarbij onder andere soorten als giraffen, antilopen en zebra's in combinatie met kleinere dieren in één gebied samen leven.. Bebouwing is maar zeer beperkt aanwezig in de vorm van dierenverblijven. Met dit oppervlak kan voor zowel de dieren in het nieuwe gebied als de dieren die op het oude gedeelte gehuisvest blijven, de gewenste ruimte geboden worden. Tevens is in dit oppervlak rekening gehouden met de benodigde wisselsavannes waarbij voldoende ruimte is geboden om dieren te verplaatsen. Door de inrichting als savannelandschap waarin diverse dieren samen in één gebied leven, is bovendien sprake van efficiënt ruimtegebruik.

Er is nadrukkelijk gekozen om niet het gehele perceel aan de zuidzijde te benutten voor de uitbreiding van het park. Door een ruime buffer aan te houden tot aan de kern Tuitjenhorn ontstaat een duidelijke functiescheiding waarmee eventuele overlast vanuit het park wordt voorkomen.

2.4 Motivatie locatie

2.4.1 Mogelijkheden binnen Bestaand Bebouwd Gebied

Gezien de aard van de functie en het benodigde oppervlak, zijn er geen gronden beschikbaar of geschikt te maken binnen het omliggende Bestaand Bebouwde Gebied. Tevens zal vanwege mogelijke hinder als gevolg van het dierenpark, een scheiding moeten worden aangehouden tussen het park en gevoelige functies (waaronder woningen). In paragraaf 2.4.4 wordt hier nader op ingegaan.

2.4.2 Koppeling huidig park en uitbreiding

Voor de Stichting Van Blanckendaell Park is het geen optie om de uitbreiding separaat van het bestaande park te realiseren. Voor zowel bezoekers aan het park als beheerders van het park is een samenhang tussen de uitbreiding en het bestaande park essentieel. Met een scheiding

worden onnodig veel extra verkeersbewegingen gegenereerd. Bovendien draagt een scheiding niet bij aan de beleving die men de bezoekers wil bieden.

2.4.3 *Motivatie uitbreiding ten zuiden van het huidige park*

De uitbreiding van het dierenpark is voorzien ten zuiden van het huidige park op de gronden die in de gemeentelijke Structuurvisie zijn aangewezen als “Dagrecreatief ontwikkelingsgebied”. De locatie grenst direct aan het huidige park en vormt dan ook een logische aansluiting op het huidige park. De begrenzing wordt gevormd door het huidige park en de koelhuizen aan de noordzijde, de Veilingweg aan de westzijde, de Delftweg (met bebouwing) aan de zuidzijde en agrarische gronden aan de oostzijde. Vanwege de ligging van de gronden in aansluiting op het park en op korte afstand van de kern Tuitjenhorn, is sprake van een minimale aantasting van het landelijk gebied. In de rapportage: ‘Uitbreiding Van Blanckendaell Park – Voorstel inpassing en ruimtelijke kwaliteit’ wordt nader ingegaan op de ruimtelijke kwaliteit van het gebied en haar omgeving.

2.4.4 *Keuze locatie in relatie tot milieuzonering*

In de handreiking “Bedrijven en milieuzonering” van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten zijn bedrijfstypen ingedeeld in milieucategorieën, die samenhangen met een indicatief aan te houden afstand ten opzichte van een milieugevoelige bestemming vanwege de mogelijke hinder van de milieufactoren geur, stof, gevaar en geluid. Voor een dierentuin wordt voor geur een richtafstand van 100 meter ten opzichte van een rustige woonwijk aangehouden, voor geluid 50 meter en voor stof 10 meter. Vanuit een goede ruimtelijke ordening is het dan ook niet gewenst danwel mogelijk om het dierenpark op korte afstand van gevoelige bestemmingen (woningen, maatschappelijke functies) te realiseren.

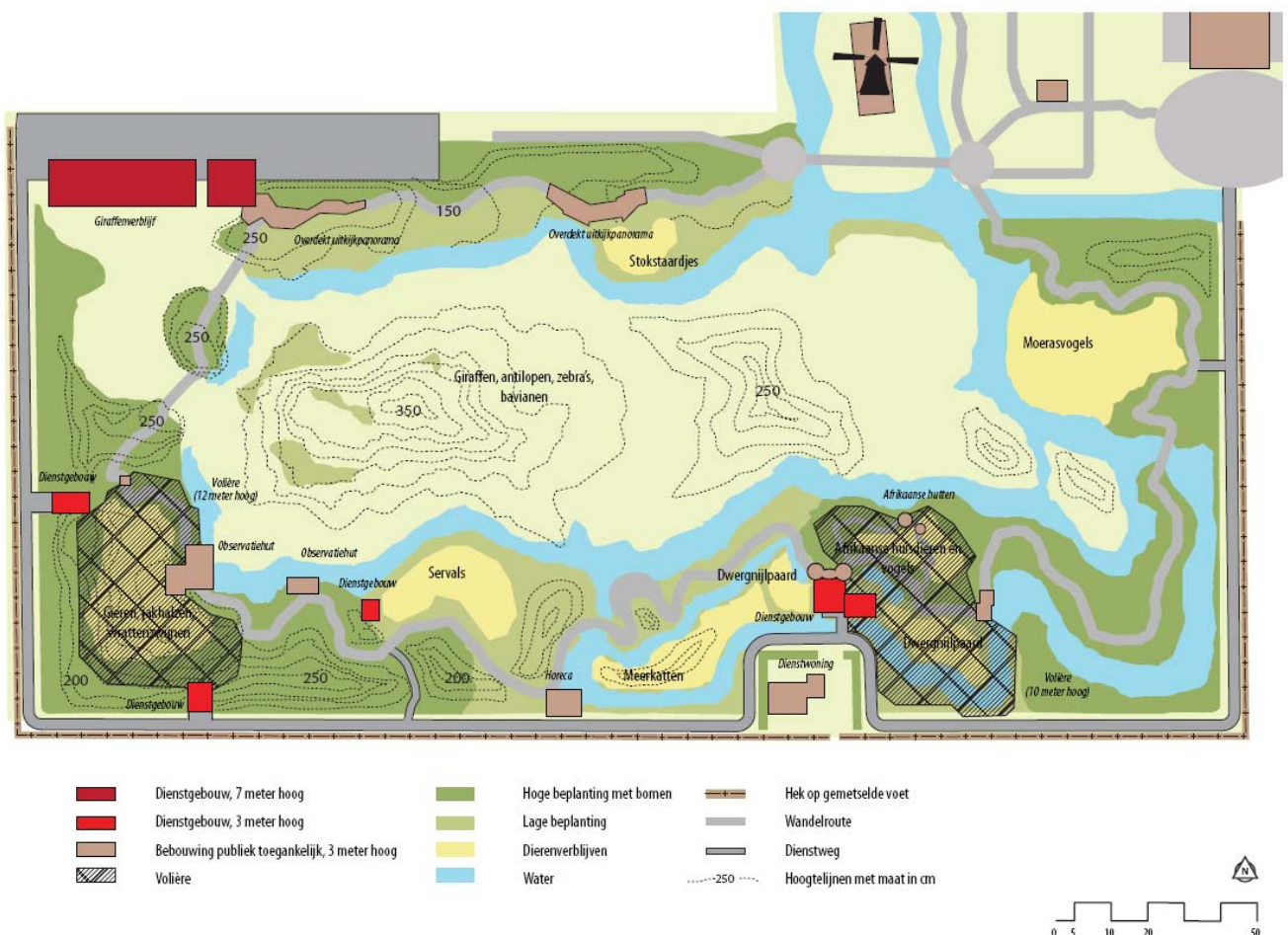
Het huidige park grenst aan de kern Tuitjenhorn. Omdat het oostelijk deel van het dierenpark wordt gekenmerkt door een kinderboerderij is dit goed verenigbaar met de woningen aan de Bogtmanweg. Hier zijn laagwaardige activiteiten gepland die geen effect hebben voor wat betreft op deze woningen. Dit gebied vormt daardoor een buffer van het hart van het dierenpark naar de kern toe. Zoals eerder aangegeven, wordt bij de uitbreiding een ruime buffer aangehouden tot aan de kern Tuitjenhorn waarmee een duidelijke functiescheiding ontstaat en eventuele overlast vanuit het park wordt voorkomen. Met de keuze voor deze locatie is een goede balans gevonden in enerzijds aansluiting bij het stedelijk gebied (dorpskern Tuitjenhorn) en anderzijds het voorkomen van hinder.

2.5 **Inrichting en beeldkwaliteit**

2.5.1 *Inrichting*

De gronden worden ingericht als savannelandschap waarbij onder andere soorten als giraffen, antilopen en zebra's in combinatie met kleinere dieren in één gebied samen leven. Binnen de uitbreiding blijft nieuwe bebouwing beperkt tot dierenverblijven en observatiehutten. De inrichting van de uitbreiding staat los van het bestaande landschap. Het doel is een beschutte binnenwereld te creëren, waarbij de bezoeker zich in de sfeer van de savanne waant. Hiervoor is centraal in het ontwerp een open vlakte met reliëf bedacht.

De bezoekers worden om deze vlakte heen geleid om op verschillende plekken zicht te hebben op de dieren binnen het gebied. Deze rondgang kan per voet en per boot worden gemaakt. Naast de grote vlakte zijn er meerdere ruimtes met dierenverblijven langs de route, onderling gescheiden door reliëf en opgaande beplanting. De inrichting van het terrein bestaat uit organische vormgegeven beplantingsvakken en waterpartijen en glooiend reliëf variërend tot drie meter hoogte ten opzichte van de omgeving. Aan de randen zorgt opgaande beplanting voor beschutting tegen de windige polder en een intieme belevingswereld. In figuur 2.2 is de voorgename inrichting van de uitbreiding weergegeven. In bijlage 1 van dit rapport is een totaalschets van de toekomstige situatie opgenomen.

Figuur 2.2: Inrichting uitbreiding Van Blanckendaell Park

2.5.2 Beeldkwaliteit

Het huidige park heeft een klassieke uitstraling waarbij de aanwezige bebouwing op een goede wijze zijn ingepast in de landelijke omgeving. Bovendien wordt met de molen en het museum als markante middelpunten in het park, het Noord-Hollandse karakter van Tuitjenhorn nog extra belicht. Zelfs de koelhallen van Blankendaal Coldstores BV, eens opzichtige gebouwen in het landschap, integreren met de belijning en architectuur van het park.

Zoals aangegeven krijgt de uitbreiding van het park in de vorm van savannelandschap een ruime opzet. Bebouwing is maar beperkt aanwezig. Zoals aangegeven in hoofdstuk 1 is de onderbouwing van de ruimtelijke kwaliteit toegelicht in een separate rapportage: 'Uitbreiding Van Blanckendaell Park – Voorstel inpassing en ruimtelijke kwaliteit'.

2.6 Groen en water

In de toekomstige uitbreiding van het park worden grote waterpartijen gerealiseerd. Enerzijds dienen deze als natuurlijke barrière tussen de dieren en bezoekers en anderzijds gelijktijdig als compensatiewater voor aan te brengen verhardingen.

2.7 Ruimtelijke effecten

Om de effecten van de uitbreiding van het dierenpark inzichtelijk te maken is onderzoek uitgevoerd naar verschillende milieu- en omgevingsfactoren. Hieronder worden de resultaten kort samengevat.

Milieuzonering

In ruimtelijke plannen moet een goede ruimtelijke ordening gewaarborgd worden. Dit uit zich onder andere in functiescheiding tussen hindergevoelige en hinderveroorzakende functies.

In de handreiking "Bedrijven en milieuzonering" van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten zijn bedrijfstypen en overige inrichtingen ingedeeld in milieucategorieën, die samenhangen met een indicatief aan te houden afstand ten opzichte van een milieugevoelige bestemming vanwege de mogelijke hinder van de milieufactoren geur, stof, gevaar en geluid.

Voor een diertuin wordt voor geur een richtafstand van 100 meter ten opzichte van een rustige woonwijk aangehouden, voor geluid 50 meter en voor stof 10 meter.

Geur

Eventuele geurhinder dient te worden bepaald vanaf de dierenverblijven. Binnen een straal van 100 meter van het plangebied is één woning (geurgevoelig object) gelegen. Dit betreft de bedrijfswoning van Nickerson Zwaan aan de Delftweg 15. De woningen aan de Bogtmangweg liggen op grotere afstand.

De dierenverblijven worden op meer dan 100 meter afstand van de woning aan de Delftweg 15 gerealiseerd. De mest van de dierenverblijven wordt, overeenkomstig de huidige situatie, verplaatst naar containers bij de dienstingang. Deze containers worden meerdere malen per week afgevoerd naar een nabijgelegen biovergistingsinstallatie.

In het kader van de omgevingsvergunning voor de activiteit milieu wordt een doelvoorschrift opgenomen waarin wordt bepaald dat de hokken geen geurhinder mogen veroorzaken.

Geluid

De richtafstand als gevolg van geluidhinder bedraagt 50 meter. Ook hier geldt dat enkel de woning aan de Delftweg 15 (bedrijfswoning) binnen deze afstand is gelegen. De woning ligt op circa 40 meter van het plangebied.

Om de geluidbelasting als gevolg van de voorgenomen uitbreiding van het dierenpark in beeld te brengen is een akoestisch onderzoek uitgevoerd. Geconcludeerd wordt dat in de representatieve bedrijfssituatie kan worden voldaan aan de grenswaarden voor een stille woonwijk met weinig verkeer. Tevens wordt voldaan aan de grenswaarden voor de piekgeluidniveaus. Wanneer gekeken wordt naar het geluid inclusief stemgeluid en diergeluid, dan blijkt dat de geluidbelastingen nog steeds binnen de grenswaarden van een stille woonwijk met weinig verkeer blijven. Ook aan de grenswaarden voor piekgeluidniveaus kan worden voldaan.

Stof

Voor stof bedraagt de richtafstand 10 meter. Binnen deze afstand bevinden zich geen gevoelige functies.

Op basis van het bovenstaande kan geconcludeerd worden dat de voorgenomen ontwikkeling geen knelpunten met zich mee brengt als gevolg van geluid-, geur en/of stofhinder. Vanuit het aspect milieuzonering wordt met de uitbreiding van het Van Blanckendaell Park voldaan aan een goede ruimtelijke ordening.

Luchtkwaliteit

De conclusie van het uitgevoerde onderzoek naar de effecten op luchtkwaliteit geeft aan dat het extra verkeer in niet betekenende mate is en er geen nader onderzoek nodig is. In de voormalige gemeente Harenkarspel is bovendien sprake van lage achtergrondwaarden. Knelpunten op het gebied van luchtkwaliteit doen zich binnen de gemeente niet voor. Een goed woon- en leefklimaat in de omgeving van het plangebied is op grond hiervan in voldoende mate gewaarborgd.

Verkeer en parkeren

Om verkeer- en parkeerhinder tegen te gaan is de ingang van het park enige jaren terug van de Bogtmanweg verplaatst naar de Veilingweg. Ter plaatse van de huidige parkeerplaatsen is nog

voldoende ruimte voor uitbreiding van het aantal parkeerplaatsen (circa 240) en kan een duidelijk scheiding tussen verkeer van en naar de koelhuizen van Blankendaal Coldstores BV en het dierenpark worden gerealiseerd.

In het gemeentelijk verkeers- en vervoersplan (2 februari 2011) is door middel van een verkeerskundige quickscan bekeken in hoeverre de uitbreiding van het park van invloed is op de lokale verkeerssituatie. Geconcludeerd wordt dat piekbelasting op de wegen als gevolg van het park grotendeels buiten de spitsperiode zijn gelegen. Zelfs in de maximaal onderzochte variant waarbij met een bezoekersaantal van 250.000 is gerekend, wordt geconcludeerd dat er met betrekking tot doorstroming en verkeersafwikkeling rondom het park geen problemen ontstaan.

Overige aspecten

Effecten op aspecten als ecologie, archeologie, bodem en water zijn ook onderzocht. Ook uit deze onderzoeken volgen geen belemmeringen voor uitvoering van het voorgenomen plan op de onderhavige locatie.

3 Beleid

3.1 Inleiding

Bij besluitvorming door overheden om (markt)initiatieven toe te staan wordt altijd de beleidsmatige context in ogenschouw genomen. Hieronder is een uiteenzetting gegeven van het vigerend beleid voor zover van toepassing op de voorgenomen ontwikkeling. Het betreft zowel rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid. Het gemeentelijk beleid heeft betrekking op beleid van de voormalige gemeente Harenkarspel. De gemeente is vanaf 1 januari 2013 gefuseerd. Omdat de ontwikkeling in de basis een recreatief karakter heeft, is naast het algemene ruimtelijke ordeningsbeleid ook het toeristisch-recreatief beleid van belang.

3.2 Rijksbeleid en Europese richtlijnen

3.2.1 *Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte*

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte¹ (SVIR) geeft een nieuw, integraal kader voor het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid op rijksniveau en is het de 'kapstok' voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties. De Structuurvisie vervangt een aantal rijksbeleidsnota's waaronder de Nota Ruimte en de Nota Mobiliteit. De hoofdlijnen van de Structuurvisie gaan over bereikbaarheid, concurrentiekracht, leefbaarheid en veiligheid.

In de Structuurvisie wordt een groot deel van ruimtelijke ordeningskwesties bij de provincies en gemeenten neergelegd. Zo staat in de Structuurvisie dat afspraken over verstedelijking, groene ruimte en landschap het Rijk aan de provincies en gemeenten overlaat, het budget voor provinciaal en regionaal verkeer en vervoer ook bij provincies en gemeenten komt te liggen en gemeenten ruimte krijgen voor kleinschalige natuurlijke groei en voor het bouwen van huizen die aansluiten bij de woonwensen van mensen. Het beleid dat in de structuurvisie is neergelegd wordt in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) vastgelegd in regelgeving. Hierin zijn directe regels voor provincies en gemeenten opgenomen die de rijksbelangen beschermen.

In de structuurvisie is aangegeven dat het Rijk drie hoofddoelen heeft:

- a. Het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland;
- b. Het verbeteren, instandhouden en ruimtelijk zeker stellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat;
- c. Het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.

Met betrekking tot recreatie en toerisme wordt, evenals in de voorgaande Nota Ruimte, gestreefd naar een vitaal en mooi landelijk gebied.

Met de voorgenomen uitbreiding van het Van Blanckendaell Park wordt een invulling gegeven aan de in de Structuurvisie gestelde hoofddoelen a en c. De uitbreiding levert op lokaal en regionaal niveau een bijdrage aan de ruimtelijk-economische structuur en een leefbare omgeving met respect voor natuurlijke en cultuurhistorische waarden.

3.2.2 *Europese Kaderrichtlijn Water*

¹ Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, Ministerie van Infrastructuur en Milieu, 13 maart 2012

Sinds december 2000 is de Europese Kaderrichtlijn Water van kracht. De belangrijkste doelstelling is het geven van een kader voor het beheer van oppervlaktewater en grondwater op basis van stroomgebieden en stroomgebiedsdistricten. De richtlijn wil het duurzaam gebruik van water bevorderen en de gevolgen van overstroming en droogte beperken. Daarnaast wil de richtlijn de aan water gebonden natuur beschermen en verbeteren met als uitgangspunt een goede ecologische toestand van het water.

De Commissie Waterbeheer 21^e eeuw heeft onderzocht welke maatregelen genomen kunnen worden om Nederland ook in de toekomst veilig en leefbaar te houden. De adviezen van de commissie staan in het rapport 'Waterbeleid voor de 21^e eeuw'. De belangrijkste aanbevelingen waren: anticiperen in plaats van reageren, meer ruimte naast techniek en 'vasthouden-bergen-afvoeren'.

Naar aanleiding van de aanbevelingen van de Commissie Waterbeheer 21^e eeuw, heeft het kabinet zijn standpunt bepaald in de nota 'Anders omgaan met water' (2000). Deze Nota benadrukt dat het antwoord op de problemen niet alleen ligt in technische oplossingen, maar vooral ook in het ruimte geven aan water (flexibel peilbeheer en ruimtelijke maatregelen in de vorm van calamiteitenberging, piekberging en voorraad-beheer, etc.). Daarnaast moet meer gebruik worden gemaakt van de mogelijkheid om water vast te houden. Als meer water vasthouden niet zomaar gaat, moeten er voorzieningen worden aangelegd om tijdelijk water te bergen. Pas als deze twee mogelijkheden, vasthouden en bergen, zijn gebruikt mag het overtollige water worden afgevoerd.

3.2.3 *Nota "Anders omgaan met water, Waterbeleid in de 21^e eeuw"*²

Met de nota Anders omgaan met water, Waterbeleid in de 21^e eeuw wil het Rijk een ander waterbeleid realiseren. Er moet geanticipeerd worden op een stijgende zeespiegel, een stijgende rivierafvoer, bodemdaling en een toename van de neerslag. Nieuwe ruimtelijke besluiten mogen de problematiek van veiligheid en wateroverlast niet ongemerkt vergroten. Bij nieuwe ruimtelijke besluiten moeten de gevolgen voor veiligheid en wateroverlast expliciet in beeld worden gebracht. De nota geeft twee drietrapsstrategieën als uitgangspunten. Voor waterkwantiteit bestaat die uit vasthouden, bergen en afvoeren. Voor waterkwaliteit is het schoonhouden, scheiden en zuiveren.

3.2.4 *Nationaal Waterplan*

In december 2009 heeft het kabinet het Nationaal Waterplan vastgesteld. Dit plan geeft op hoofdlijnen aan welk beleid het Rijk in de periode 2009 - 2015 voert om te komen tot een duurzaam waterbeheer. Het Nationaal Waterplan richt zich op bescherming tegen overstromingen, voldoende en schoon water en diverse vormen van gebruik van water. Ook worden de maatregelen genoemd die hiervoor worden genomen.

Het Nationaal Waterplan is de opvolger van de Vierde Nota Waterhuishouding uit 1998 en vervangt alle voorgaande nota's waterhuishouding. Het Nationaal Waterplan is opgesteld op basis van de Waterwet die met ingang van 22 december 2009 van kracht is. Op basis van de Wet ruimtelijke ordening heeft het Nationaal Waterplan voor de ruimtelijke aspecten de status van structuurvisie.

3.2.5 *Vierde Nota Waterhuishouding*

Het beleid over water is onder meer beschreven in de "Vierde Nota Waterhuishouding". De Vierde Nota Waterhuishouding heeft tot doel duurzame en veilige watersystemen in stand te houden of tot stand te brengen. Klimatologische veranderingen en een toename aan bebouwing maken het noodzakelijk dat er aanpassingen dienen te komen in het waterbeheer. In laag Nederland noodzakelijk veiligheid en opvang van water tot het reserveren van extra ruimte.

De beleidsdoeleinden met betrekking tot waterbeleid zijn als volgt gedefinieerd: "Het vergroten van de veiligheid, het beperken van de wateroverlast en het veilig stellen van de zoetwatervoorraad. Water wordt, in aansluiting op de Vierde Nota Waterhuishouding, als ordenend principe gezien". Deze beleidsdoelen op Rijksniveau hebben hun doorwerking gekregen in plannen van provincie en gemeenten, en werken indirect door in de waterhuishouding voor dit plangebied.

² Nota Anders omgaan met water. Waterbeleid in de 21^e eeuw, ministerie van verkeer en waterstaat, 2004

3.3 Provinciaal beleid

3.3.1 Structuurvisie Noord-Holland 2040

Op 21 juni 2010 is de Structuurvisie Noord-Holland 2040³ vastgesteld. Hierin geeft de provincie Noord-Holland aan op welke manier zij de ruimte in de provincie de komende 30 jaar wil benutten en ontwikkelen. De provincie zet vooral in op compacte en goed bereikbare steden, omringd door aantrekkelijk groen.

Het plangebied maakt volgens het kaartbeeld geen deel uit van de in de provinciale verordening aangewezen bestaande bebouwde gebied (BBG). (Het bestaande park en de nieuw gebouwde koelhuisen zijn echter ook niet als BBG aangewezen).

Figuur 3.1 Begrenzing Bestaand Bebouwd Gebied (BBG)

De doorwerking van de provinciale Structuurvisie naar gemeentelijke bestemmingsplannen is geregeld in de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie (PRVS). Op grond van artikel 9 van de verordening geldt dat naast het op kaart aangewezen gebied, tevens als bestaand bebouwd gebied wordt aangemerkt: “de bestaande of de bij een – op het moment van inwerkingtreden van de verordening - geldend bestemmingsplan toegelaten woon- of bedrijfsbebouwing en kassen, waaronder mede begrepen de daarbij behorende bebouwing ten behoeve van openbare voorzieningen, verkeersinfrastructuur alsmede stedelijk water en stedelijk groen van een stad, dorp of kern.” Op grond van deze bepaling is het huidige park en de nieuwe koelhuisen reeds bestaand bebouwd gebied. De uitbreiding vindt echter plaats buiten bestaand bebouwd gebied.

In de PRVS zijn de voorschriften gegeven waar bij het maken van een bestemmingsplan aan moet worden voldaan. Artikel 14 van de PRVS geeft aan dat bij ‘overige vormen van verstedelijking’ buiten BBG de noodzaak moet zijn aangetoond en is aangetoond dat de beoogde verstedelijking niet binnen BBG kan worden gerealiseerd. Dit document voorziet hierin. Tevens wordt in artikel 14 van de PRVS als voorwaarde gesteld dat moet worden voldaan aan de ruimtelijke kwaliteitseis. In de, in het vorige hoofdstuk genoemde, rapportage ‘Uitbreiding Van Blankendaell Park – Voorstel inpassing en ruimtelijke kwaliteit’ wordt hier nader op ingegaan.

Ruimte voor toeristische en recreatieve voorzieningen

³ Structuurvisie Noord-Holland 2040, kwaliteit door veelzijdigheid, vastgesteld door Provinciale Staten van Noord-Holland, 21 juni 2010

Er is behoefte aan ruimte voor groei van toeristische en recreatieve ondernemers in Noord-Holland. De ruimtevraag voor deze recreatieve en toeristische voorzieningen valt vrijwel altijd buiten Bestaand Bebouwd Gebied.

Solitaire vestiging van leisuurevoorzieningen in het landelijk gebied is, onder de voorwaarden genoemd in de provinciale Detailhandels- en leisuurevisie, wel mogelijk, omdat sommige vormen van leisure niet kunnen worden ingepast in stedelijk gebied, zoals thema- en attractieparken al dan niet in combinatie met recreatiewoningen. De Provincie Noord-Holland hanteert bij alle bovenstaande ontwikkelingen haar uitgangspunten op het gebied onderbouwing van nut en noodzaak, zo veel mogelijk het oplossen van samenhangende opgaven (bijvoorbeeld bereikbaarheid, leefbaarheid en milieu) en aandacht voor ruimtelijke kwaliteit. De Provincie Noord-Holland neemt in haar afweging van nut en noodzaak de behoefte aan geschikte ruimte voor de recreatief-toeristische sector mee.

3.3.2 *Nota PNH Agenda Recreatie en Toerisme 2008-2011*

De provincie heeft, getuige het collegeprogramma, de ambitie om recreatie en toerisme in de provincie te bevorderen. Recreatie en toerisme vormen potentieel een steeds grotere economische drager in het landelijk gebied.

Op basis van relevante trends en ontwikkelingen, de maatschappelijke wensen en de ambities uit het collegeprogramma heeft de sector Beleid doelen gesteld voor Toerisme en Recreatie. Dit aan de hand van twee centrale thema's, te weten *Recreatie dicht bij huis* en *Noord-Holland waterrijk van zee en meer*. Binnen deze centrale thema's zijn acht beleidsopgaven voor de komende collegeperiode benoemd.

Ten aanzien van het thema "*Recreatie dicht bij huis*" heeft de Provincie het volgende doel en bijbehorende beleidsopgaven geformuleerd:

Het doel: 'In 10 minuten lopen of fietsen in het groen' voor de eigen bewoners. Waarbij expliciet aandacht is voor de relatie met sport en bewegen (gezondheid) en voldoende aanbod voor allochtonen en senior inwoners.

De opgaven:

- Het uitvoeren van een programma voor de inrichting van regionaal groen.
- Het duurzaam beheren van het regionaal groen.
- Het realiseren van regionale recreatieve verbindingen.
- Het onderzoeken van de recreatiebehoeften van specifieke doelgroepen.

Bij het thema "*Waterrijk van zee en meer*" is het onderstaande doel met bijbehorende opgaven geformuleerd.

Doel: ontwikkeling van Noord-Holland als toeristische trekpleister op gebied van de waterrijke cultuur (Noordzeekust, IJsselmeerkust, grachten Amsterdam, Zuiderzeestadjes, Stelling van Amsterdam) en watersport.

Opgaven:

- De promotie van het toeristisch potentieel van de provincie Noord-Holland.
- Het sterker neerzetten van Noord-Holland als watersportprovincie.
- Het verbeteren van de kwaliteit van de kust.
- Het toegankelijk en beleefbaar maken van het waterrijke cultuurlandschap

3.4 **Gemeentelijk beleid**

3.4.1 *Structuurvisie Harenkarspel*

De structuurvisie⁴ van de gemeente Harenkarspel dient als koers voor de ruimtelijke ontwikkeling die mogelijk en wenselijk zijn binnen het grondgebied van de voormalige gemeente Harenkarspel. De uitbreiding van het Van Blanckendaell Park valt in het gebied dat is aangeduid als dagrecreatieve ontwikkelingsgebied zoals in onderstaand figuur uit de structuurvisie is aangegeven. De uitbreiding van het dierenpark past in deze begripsomschrijving en wordt in de structuurvisie letterlijk genoemd als beoogde toekomstige ontwikkeling.

⁴ Structuurvisie Harenkarspel, gemeente Harenkarspel, 15 december 2009

Figuur 3.2: Structuurvisie Harenkarspel

Nota economische zaken en toerisme Harenkarspel

Naast een ruimtelijk ontwikkelingsbeeld (structuurvisie) heeft de voormalige gemeente Harenkarspel eind 2009 een economisch en toeristisch ontwikkelingsbeeld vastgesteld. De Nota Economische Zaken en Toerisme Harenkarspel noemt het stimuleren van dagrecreatief aanbod als tegenwicht voor de kust en bij slecht weer. In de Nota wordt tevens aangegeven dat het accent ligt op kwaliteitsverbetering van het toeristische (verblijfs-)klimaat, waarmee de aantrekkelijkheid van de gemeente als toeristische bestemming toeneemt. De ontwikkeling van het toerisme moet in balans blijven met de sfeer en overwegend agrarische uitstraling van de gemeente.

De voorgenomen uitbreidingsplannen sluiten hier uitstekend bij aan. Daarnaast wordt het plan op landschappelijke wijze vorm gegeven en wordt expliciet aandacht besteed aan de cultuurhistorie waarbij recreatie en educatie hand in hand gaan. Ook dit sluit goed aan bij de Nota waarin is gesteld dat de toeristisch recreatieve sector in Harenkarspel in betekenis moet toenemen op basis van haar eigen identiteit en kernwaarden.

In de Nota is tevens aangegeven dat op de verblijfsrecreatieterreinen binnen en rondom de gemeente Harenkarspel veel gezinnen met jonge kinderen tot 12 jaar verblijven. De Nota stelt dat voor deze doelgroep het dierenpark Van Blanckendaell Park en De Holle Bolle Boom in Tuitjenhorn interessante bestemmingen zijn.

3.5 Conclusie

De voorgenomen uitbreiding van het Van Blanckendaell Park is passend binnen de beleidskaders op zowel Rijks-, provinciaal als gemeentelijk niveau. Op grond van de provinciale ruimtelijke verordening is een onderbouwing van de nut en noodzaak en ruimtelijke kwaliteit opgesteld. Om de ontwikkeling planologisch mogelijk te maken dient een nieuw bestemmingsplan te worden opgesteld.

4 Vraag en aanbod

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de nut en noodzaak van de uitbreiding van het Van Blanckendaell Park te Tuitjenhorn. Bezoekers aan het Van Blanckendaell Park bestaan uit dagrecreanten en toeristen die in de regio verblijven. Achtereenvolgens worden de volgende onderwerpen behandeld:

- Dierentuinen in Nederland;
- Dagtochten in Nederland in het algemeen en bezoek aan dierentuinen in het bijzonder;
- Toerisme in Noord-Holland en het bezoek aan dierentuinen;
- Nut voorgenomen uitbreiding Van Blanckendaell Park Tuitjenhorn.

4.2 Dierentuinen in Nederland

Dierentuinen en bezoekers

De – over het algemeen – grootste dierentuinen in Nederland zijn aangesloten bij de Nederlandse Vereniging van Dierentuinen (NVD). In Tabel 1 wordt een overzicht gegeven van de Nederlandse dierentuinen die lid zijn van de NVD en hun bezoekersaantallen. Het totaal aantal bezoekers aan deze dierentuinen schommelt al een aantal jaren rond de 10 miljoen.

Naam	Plaats	Bezoekers-aantal (2011)
Apeneul	Apeldoorn	466.000
Aquazoo Friesland	Leeuwarden	165.000
Artis	Amsterdam	1.261.000
Avifauna	Alphen a/d Rijn	321.000
Burgers Zoo	Arnhem	1.505.000
Dierenpark Amersfoort	Amersfoort	675.000
Dierenpark Emmen	Emmen	700.000
Dierenpark Wissel	Epe	155.000
Dierenrijk	Nuenen	200.000
Diergaarde Blijdorp	Rotterdam	1.500.000
Dolfinarium Harderwijk	Harderwijk	780.000
GaiaZoo	Kerkrade	450.000
Ouwehands Dierenpark	Rhenen	935.000
Safaripark Beekse Bergen	Hilvarenbeek	857.000
ZooParc Overloon	Overloon	235.000
Totaal NVD dierentuinen		10.205.000

Tabel 1: bezoekersaantallen dierentuinen aangesloten bij de NVD (Bron: www.zoosite.nl)

Figuur 2: spreiding dierentuinen in Nederland (Bron: www.zoosite.nl)

Naast de bij de NVD aangesloten dierenparken zijn er nog een kleine 40 andere dierenparken in Nederland. Het karakter van deze parken verschilt. Soms is het een attractiepark waarbij ook nog dieren gehouden worden, soms heeft het een sterk educatief karakter en voor een aantal anderen draait het primair om het dierenwelzijn (opvang). De bezoekersaantallen van de parken die niet zijn aangesloten bij de NVD, zijn voor het grootste deel onbekend, maar lopen uiteen van enkele duizenden bezoekers per jaar tot honderdduizend bezoekers per jaar of meer.

Naam	Plaats	Kenmerk	Bezoekers
Noord-Holland			
Animalfarm	Beverwijk	Kinderboerderij met exotische dieren	
Artisklas Haarlem	Haarlem	Dierentuin	5.000
Ecomare Texel	De Koog	Zeehonden- en vogelopvang	300.000
Fort Kijkduin	Den Helder	Zeeaquarium	100.000
Landgoed Hoenderdaell	Anna Paulowna	Natuurpark met planten en dieren	100.000
Van Blanckendaell Park	Tuitjenhorn	Dierenpark	140.000
Vlindertuin Vlindorado	Waarland	Vlindertuin	
Zee Aquarium Bergen aan Zee	Bergen aan Zee	Zeeaquarium	125.000
Rest Nederland			
Stichting AAP	Almere	Opvangcentrum	
Aquazoo Leerdam	Leerdam	Aquarium	
Best Zoo	Best	Dierentuin	
Berkenhof's Tropical Zoo	Kwadendamme	Vlindertuin met vogels en reptielen	60.000
Deltapark Neeltje Jans	Vrouwenpolder	Waterattractiepark met dieren	
Dierenpark de Oliemeulen	Tilburg	ReptielenZoo	63.000
Dierenpark Zie-Zoo	Volkel	Dierenpark	
Fazanerie de Rooie Hoeve	Heeswijk-Dinther	Gespecialiseerde dierentuin	
Het Arsenaal	Vlissingen	Attractiepark met zeeaquaria	
de Noordwester	Vlieland	Informatiecentrum met zeeaquarium	
Kabouterland	Exloo	Mini-kasteel met dieren	
Kasteelpark Born	Born	Dierenpark	
Mondo Verde	Landgraaf	Dierentuin en attractiepark	
Muzeeaquarium	Delfzijl	Zeeaquarium	18.000
Natuurcentrum Ameland	Ameland	Zeeaquarium	
DoeZoo Insektenwereld	Leens	Gethematiseerde dierentuin	
Ned. Opvang Papegaaien	Veldhoven	Vogelpark / Opvangcentrum	
Plaswijckpark	Rotterdam	Familie en attractiepark, dierentuin	253.000
Reptielenzoo Iguana	Vlissingen	ReptielenZoo	
Reptielenzoo Serpo	Delft	ReptielenZoo	
Schildpaddencentrum	Alphen a/d Rijn	Opvangcentrum	
Sealife Scheveningen	Scheveningen	Zeeaquarium	290.000
Taman Indonesia	Kallenkote	Thematisch dierenpark	
Uilen-dierenpark de Paay	Beesd	Thematisch dierenpark	
Vlinders aan de Vliet	Leidschendam	Vlindertuin	20.000
Vlinderparadijs 'Papiliorama'	Havelte	Vlindertuin	
Vogelpark Ruinen	Ruinen	Thematisch dierenpark	
Vogelrevalidatiecentrum	Zundert	Opvangcentrum	
Wonderwereld	Ter Apel	Dierentuin	
Zeehondencreche Lenie 't Hart	Pieterburen	Zeehondenopvang	160.000

Tabel 2: niet bij de NVD aangesloten dierenparken in Nederland met een inschatting van het jaarlijkse aantal bezoekers

Ontwikkelingen bij dierentuinen

Binnen – met name de grotere – dierenparken is een aantal ontwikkelingen zichtbaar, zoals:

- *Nieuwer en groter:* vergelijkbaar met pretparken is het – teneinde de belangstelling van bezoekers te blijven trekken – ook voor dierentuinen van belang om regelmatig met vernieuwing te komen en om – in een aantal gevallen – ook te vergroten;
- *Meer ruimte voor dieren:* vanuit dierenwelzijn en publieke interesse is het van belang om dieren in een meer natuurlijke en ruimere omgeving onder te brengen. Soms leidt dit tot een verminderen of verandering van diersoorten en soms tot vergroting van het park;
- *Belevingsaspect:* een bezoek aan een dierenpark is meer geworden dan alleen 'aapjes kijken'. In Emmen maakt het dierenpark combinaties tussen natuur en cultuur en in het Am-

sterdamsche veld wordt gewerkt aan het 'WildLife Park Resort', waarbij het mogelijk wordt om tussen de wilde dieren te verblijven;

- *Slecht weer voorzieningen*: noodzakelijk om ook buiten het 'piekseizoen' voldoende publiek te blijven trekken (seizoensverlenging);
- *Educatie*: toenemend belang van het educatieve aspect rondom dieren en hun omgeving. In parken wordt dit ondermeer fysiek zichtbaar gemaakt door een thematische indeling (bv in continenten) van het park.

4.3 Dagrecreatie in Nederland

Met elkaar ondernamen de Nederlanders in 2006/2007 ruim 906,6 miljoen dagtochten⁵; een gemiddelde van 55,5 dagtochten per persoon / per jaar. Tweederde van de jaarlijkse dagtochten besteden we aan sport en sportieve recreatie, uitgaan en recreatief winkelen. De Nederlander onderneemt 3 dagtochten per jaar (5,4%) naar attractieparken; daarvan gaat men 0,8 keer (1,5%) per persoon / per jaar naar een dierentuin. Voor Noord-Holland geldt dat het bezoek aan dierentuinen in belangrijke mate wordt bepaald door het bezoek aan Artis. Overigens ligt – volgens de statistische gegevens – het aantal dagtochten naar Amsterdam met als doel 'dierentuinen' hoger dan het werkelijk aantal bezoekers (1,2 miljoen⁶) van Artis in die periode.

Dagtochten 2006/2007, bezoek aan:	Nederlanders (x 1.000)	Bestemming N-H, incl. A'dam (x 1.000)	Bestemming A'dam (x 1.000)	Bestemming N-H, excl. A'dam (x 1.000)
Totaal dagtochten	906.642	155.329	55.158	100.171
Waarvan bezoek attracties	48.822	6.659	2.475	4.184
• speeltuin, uitspanning	15.209	2.512	356	2.156
• pretpark, sprookjespark, miniatuurstad e.d.	9.952	674	80	594
• kinderboerderij, heemtuin, modeltuin	10.005	1.556	414	1.142
• dierentuin, vogelpark, apenpark, dolfinarium	13.656	1.917	1.626	291
Bezoek aan dierentuinen e.d. als % van het totaal aantal dagtochten	1,5%	1,2%	2,9%	0,3%

Tabel 3: bezoek aan attracties naar bestemming (Bron: <http://statline.cbs.nl>)

Zoals eerder aangegeven wordt een belangrijk deel van de dagtochten ondernomen in de eigen woonplaats of omgeving. Voor dagtochten naar voorzieningen met een bijzonder of uniek karakter of aan voorzieningen of evenementen die niet in de eigen omgeving aanwezig zijn, is de recreant bereid grotere afstanden af te leggen. Dit geldt met name voor het bezoek aan pretparken, maar ook voor het bezoek aan dierentuinen e.d. Bijna de helft (49%) van de recreanten die een bezoek afleggen aan een dierentuin reist daarvoor meer dan 30 kilometer.

Het aantal dagtochten naar Noord-Holland bedroeg in 2006/2007 ruim 155 miljoen, inclusief bestemming Amsterdam en ruim 100 miljoen exclusief de bestemming Amsterdam. Bijna 84% van de dagtochten naar Noord-Holland werd ondernomen door Noord-Hollanders zelf. Met name sporten, zwembadbezoek, vissen, paardrijden, hardlopen, cafébezoek en bezoek aan een speeltuin doet de dagrecreant in de eigen woonomgeving.

⁵ Onder een dagtocht wordt verstaan een recreatieve activiteit waarvoor men ten minste twee uur van huis is (zonder dat daarbij een overnachting elders plaatsvindt, exclusief bezoeken aan familie of kennissen en exclusief dagtochten vanaf een vakantieadres. Iedere dagtocht staat voor één dagrecreant.

⁶ Bron: Nederlandse Vereniging van Dierentuinen

		Bestemming (x 1.000)		
		Nederland	Noord-Holland (incl. A'dam)	Noord-Holland (excl. A'dam)
Herkomst (x 1.000)	Nederland	906.642	155.329	100.171
	Noord-Holland	148.206	130.368	84.074 ⁷

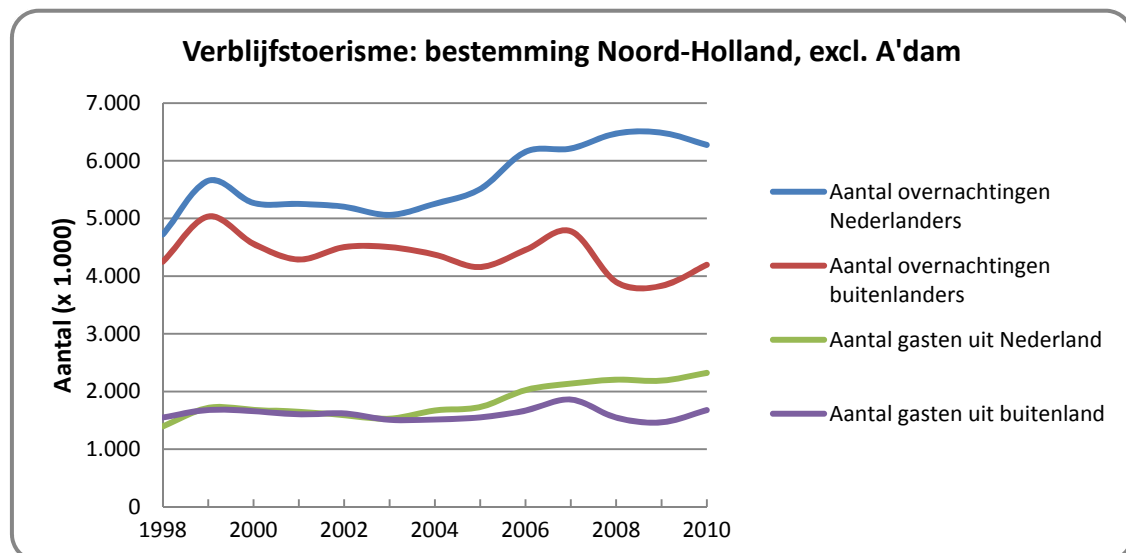
Tabel 4: dagtochten 2006/2007 naar bestemming en herkomst

Verblijfstoerisme in Noord-Holland

Het aantal toeristische overnachtingen in Noord-Holland (exclusief Amsterdam) is tussen 1998 en 2010 gestegen van bijna 9 miljoen per jaar naar bijna 10,5 miljoen per jaar. Deze groei is te danken aan een toenemende belangstelling voor Noord-Holland van Nederlanders zelf. Van het totaal aantal overnachtingen werd in 2006 ruim 1/3 deel (3,9 miljoen) doorgebracht Texel.

Jaar	Aantal overnachtingen (x 1.000) in Noord-Holland (excl. Amsterdam)			Aantal gasten (x 1.000) in Noord-Holland (excl. Amsterdam)		
	Van gasten uit Nederland	Van gasten uit het buitenland	Totaal aantal overnachtingen	Uit Nederland	Uit buitenland	Totaal aantal gasten
1998	4.723	4.251	8.974	1.397	1.549	2.946
2000	5.269	4.560	9.829	1.684	1.660	3.344
2002	5.203	4.503	9.706	1.590	1.620	3.210
2004	5.255	4.373	9.628	1.672	1.515	3.187
2006	6.155	4.453	10.608	2.026	1.670	3.696
2008	6.473	3.899	10.372	2.207	1.548	3.755
2010	6.275	4.197	10.472	2.324	1.678	4.002

Tabel 5: verblijfstoerisme in Noord-Holland 1998 - 2010 (Bron: CBS, statistiek toerisme)

Figuur 3: ontwikkeling verblijfstoerisme Noord-Holland, excl. Amsterdam

⁷ Schatting: $(100.171/155.329) \times 130.368 = 84.074$

De toeristen die verblijven in Noord-Holland (exclusief Amsterdam) bestaan voor bijna 60% uit Nederlanders, 20% komt uit Duitsland en 20% komt uit andere landen. De belangrijkste bestemmingen voor toeristen in Noord-Holland zijn Texel en de badplaatsen aan de Noordzeekust.

Als één van de zwakten van het toeristisch aanbod in Noord-Holland wordt gezien het ontbreken van grootschalige attractiepunten/ slechttevoorzieningen⁸. Daar staat tegenover dat toeristen steeds meer behoefte hebben aan een gevarieerd toeristisch aanbod en dat het aantal activiteiten tijdens vakanties toeneemt⁹.

4.4 Nut voorgenomen uitbreiding

Het nut van de voorgenomen uitbreiding van het Van Blanckendaell Park kan onderbouwd worden vanuit een aantal invalshoeken.

Versterking toeristisch-recreatief product Noord-Holland

In algemene zin wordt het ontbreken van voldoende attractiepunten gezien als een zwakte in het toeristisch aanbod van Noord-Holland. Door uitbreiding van het dierenpark wordt het Van Blanckendaell Park voor toeristen een aantrekkelijke attractie voor dagbezoek en draagt het bij aan versterking van de toeristische aantrekkelijkheid van Noord-Holland.

Economie en werkgelegenheid

Dagrecreatieve en toeristische uitgaven ten gevolge van het bezoek aan het dierenpark dragen in positieve zin bij aan de economie en de werkgelegenheid.

Innovatienoodzaak

Voor attractiepunten zoals het Van Blanckendaell Park is het noodzakelijk om 'het product' te blijven vernieuwen om daarmee interessant te blijven voor bezoekers en om herhaalbezoek te stimuleren.

Dierenwelzijn

Een meer natuurlijke inrichting van een park en meer ruimte voor dieren draagt bij aan verbetering van het dierenwelzijn.

Behoefte

In 2010 telde de Provincie Noord-Holland bijna 2,7 miljoen inwoners. In onderstaande tabel wordt het inwoneraantal van de Provincie Noord-Holland weergegeven in regio's.

Bevolkingsaantal (2010) Noord-Holland per regio	
Texel	13.779
Kop van Noord-Holland	151.407
West Friesland	204.993
Noord-Kennemerland	271.931
IJmond	157.676
Waterland	174.736
Zaanstad	145.332
Amsterdam	767.457
Zuid-Kennemerland	219.690
Amstel-Meerlanden	318.507
Gooi en Vechtstreek	243.576
Totaal	2.669.084

Tabel 6: bevolkingsaantal Noord-Holland (2010) per regio (Bron: <http://noord-holland.databank.nl>)

⁸ Bron: Naar een beter toeristisch product in de regio Noordwest-Holland, LAGroup, 2008

⁹ Bron: Toeristische kansen Noord-Holland Noord, Amsterdam Leisure Consultancy, 2007

In Nederland worden jaarlijks bijna 13,7 miljoen (zie **Tabel 3**) dagtochten ondernomen naar dierenparken. Het grootste deel hiervan gaat naar de grotere dierenparken. Het aantal bezoekers uit **Tabel 1** (10,2 miljoen) is echter inclusief bezoekers uit het buitenland. Hieronder een onderbouwde inschatting gemaakt van het aantal jaarlijkse bezoekers aan kleinere (niet bij de NVD aangesloten) dierenparken.

a. Totaal dagtochten Nederlanders naar dierenparken (Bron: Tabel 3)	13,7 mln
b. Totaal bezoekers aan de grotere dierenparken, inclusief bezoek door buitenlanders (Bron: Tabel 1)	10,2 mln
c. Aandeel bezoek door buitenlanders aan dierenparken ¹⁰	15%
d. Totaal bezoekers aan de grotere dierenparken, exclusief bezoek door buitenlanders ($100/c*b$)	8,9 mln
e. Totaal bezoek aan kleinere dierenparken door Nederlanders ($a - d$)	4,8 mln
f. Aandeel bezoek door Nederlandse dagrecreanten aan kleinere dierenparken t.o.v. het totaal bezoek aan dierenparken (e / a)	35%

Tabel 7: berekening aandeel bezoek door Nederlandse dagrecreanten aan kleinere dierenparken

g. Aantal dagtochten per Nederlander per jaar aan alle dierenparken (Bron: paragraaf 4.3)	0,8
h. Aantal dagtochten per Nederlanders per jaar aan kleinere dierenparken ($f*g$)	0,3
i. Aantal inwoners regio's Kop van Noord-Holland, West Friesland, Noord-Kennemerland, IJmond, en Waterland (Bron: Tabel 6)	1 mln
j. Jaarlijks regionaal bezoek aan kleinere dierenparken in de regio ($h*i$)	300.000
k. Bovenregionaal bezoek aan kleinere dierenparken in de regio ¹¹	100.000
l. Toeristisch bezoek door buitenlanders ($c*(j+k)$)	60.000
m. Toeristisch bezoek door Nederlanders ¹²	83.000
n. Totaal bezoek aan de regionale kleinere dierenparken ($j+k+l+m$)	543.000

Tabel 8: berekening van het totale, jaarlijkse bezoek aan regionale, kleinere dierenparken

Het regionale aanbod aan kleinere dierenparken wordt weergegeven in onderstaande tabel.

Animalfarm	Beverwijk	< 15.000	
Artisklas Haarlem	Haarlem	5.000	
Fort Kijkduin	Den Helder	100.000	
Landgoed Hoenderdaell	Anna Paulowna	100.000	(Thans: 20.000)
Van Blanckendaell Park	Tuitjenhorn	140.000	
Vlindertuin Vlindorado	Waarland	< 15.000	
Zee Aquarium Bergen aan Zee	Bergen aan Zee	125.000	
Totaal bezoek aan 'kleinere' regionale dierenparken		500.000	

Tabel 9: regionaal aanbod kleinere dierenparken (voor zover onbekend zijn de aantallen ruim ingeschat)

Aan de hand van de gegevens uit **Tabel 7** en **Tabel 9** kan geconcludeerd worden dat er op dit moment mogelijkheden zijn voor groei van de regionale dierenparken met 40.000 – 45.000 bezoekers.

¹⁰ Volgens gegevens van het CBS zijn 12 – 18% van de bezoekers aan attractieparken afkomstig uit het buitenland.

¹¹ Volgens gegevens van het CBS legt circa 50% van de bezoekers aan dierenparken daarvoor een afstand af van meer dan 30 kilometer. In het geval van kleinere dierenparken zal dit aandeel naar verwachting beduidend lager liggen. In de berekening is aangenomen dat het aandeel bovenregionale dagbezoekers geen 50%, maar 25% bedraagt.

¹² Uit de gegevens van tabel 5 kan worden opgemaakt dat in 2010 42% van de toeristen in Noord-Holland (excl. Amsterdam) uit het buitenland komt. Ook Nederlandse toeristen ondernemen tijdens hun vakantie uitjes naar dierenparken. Het bezoek door Nederlandse toeristen is als volgt berekend: $(60.000/42)*58 = 83.000$.

5 Conclusie

5.1 Bevindingen op hoofdlijnen

De Stichting “Van Blanckendaell Park” heeft het voornemen om het huidige dierenpark te Tuitjenhorn in zuidelijke richting uit te breiden. Op basis van de vorige hoofdstukken kunnen onderstaande conclusies worden getrokken:

- De voorgenomen uitbreiding van het dierenpark komt voort vanuit de behoefte aan:
 - meer ruimtecreatie voor de dieren en daarmee een verbetering van het dierenwelzijn;
 - behoud van bezoekersaantallen en verlenging van de verblijftijd;
 - de gewenste scheiding tussen landbouwhuisdieren en meer exotische dieren in hun natuurlijke omgeving.
- Met de voorgenomen uitbreidingsoppervlakte van vijf hectare kan voor de dieren de gewenste leefruimte geboden worden en kan worden voorzien in de benodigde hoeveelheid groen ten behoeve van de landschappelijke inpassing en benodigde hoeveelheid water.
- Een koppeling met het huidige park is voor zowel bezoekers als beheerders een vereiste. Vanuit het oogpunt van zorgvuldig ruimtegebruik, aansluiting bij het huidige park en de kern Tuitjenhorn en milieuzonering is de keuze voor uitbreiding op de gronden aan de zuidzijde van het park een logische.
- Vanuit de onderzoeken die zijn uitgevoerd naar effecten op milieu- en omgevingsaspecten zijn geen knelpunten naar voren gekomen. In het op te stellen bestemmingsplan zal hier nader aandacht aan worden besteed.
- De voorgenomen uitbreiding van het Van Blanckendaell Park is passend binnen de beleidskaders op zowel Rijks-, provinciaal als gemeentelijk niveau. Op grond van de provinciale ruimtelijke verordening is een onderbouwing van de nut en noodzaak en ruimtelijke kwaliteit opgesteld. Om de ontwikkeling planologisch mogelijk te maken dient een nieuw bestemmingsplan te worden opgesteld.
- Binnen de (voormalige) gemeente Harenkarspel is de voorgenomen uitbreiding al expliciet opgenomen in de Structuurvisie en Nota economische zaken en toerisme;
- Op grond van een analyse naar dierentuinen en dagtochten kan worden geconcludeerd dat er op dit moment mogelijkheden zijn voor groei van de regionale dierenparken met 40.000 – 45.000 bezoekers. Gezien de terugloop van bezoekers in 2012 heeft het Van Blanckendaell Park het streven om het huidige aantal bezoekers te behouden en de verblijftijd te verlengen.

Bijlage 1

Toekomstige inrichting

